

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instrvctio Novitiorvm

Juan <de Jesús Maria>

Coloniæ, Anno M.D.C.XIII

De humilitate Cap. 11.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48624](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48624)

abhorrēt, lauto cōuiuio solari cōsueuit.
 25 Cæterū ex historia modò tacta peti-
 tur ratio ad exquirēdas virtutes has ef-
 ficacissima: victus enim tam Iesu Chri-
 sti D. N. q̄ Beatissimæ Virginis, q̄ diu in-
 ter mortales vixerūt, quid aliud, q̄ per-
 ennīs abstinentiæ, ac sobrietatis cultus
 fuit? Omnia sanè hoc exemplo cō-
 plectimur: nam quod de Apostolis spi-
 cas præ fame vellentibus, quod de mul-
 tis Eremitis abstinentiæ laude, vsque ad
 miraculum, cōmendatis, accepimus; mi-
 nus quiddā, quanquā, si cū ignauia no-
 stra comparetur, per se maximum est.

16 Certent igitur fratres nostri à proba-
 ta Christo victus norma minimè descif-
 cere, vt mente in Deum sublatâ, mentis,
 & corporis puritatem tueantur, & Chri-
 stianæ perfectionis viam. velocissimè
 percurrant,

De Humilitate.

Cap X I.

Nihil ijs, quos peccatorū seridè pœ-
 nitet, quiq; infensū Deum exora-
 re cupiunt, altissima Christi humilitate
 compendiosius est: quod multis para-
 bolis,

bolis, & historijs Scripturæ sacræ conuincitur.

2 Est autem humilitas virtus, quâ coercetur animus, nè ad se altiora feratur; & licet in Irascibili existat, temperantiæ pars, & virtus per se clarissima est.

3 Quàm verò sit hæc virtus excelsa, quam cõpendiosa, quàm suavis, nemo est, qui possit ignorare: licet enim eius vim planè diuinam nõ omnes calleant: sunt tamè aded celebra eius encomia, quæ scriptis, & verbis ab incunte Christi Ecclesia, ad hunc vsque diem personuerunt; vt maximi cuiusdam boni præstantiam sub humilitatis nomine, ab vniuersis hominibus concipi oporteat.

4 Virtus Christiana est, & vel ex eo capite illustrissima, cuius celsitudinè nulla Ethnicorum Philosophorum gymnasia æquare potuerunt: sola Iesu Christi schola rem tantã edocuit, quæ pronos olim ad terrã homines, ad cœlos euexit.

5 Quapropter iam hinc fratres nostri nobilissimæ virtutis huius pulchritudinem nosse desiderent; vt auidè spectatam ardentius ament; ac bona procul dubio immensa, illius cultu conquirat.

6 Exi-

6 Eximiam sanè oportet esse pulchritudinem ; quæ cor Dei mirificè delectat, & ad sua vota suavissimè trahit : quam profectò energiam humilitatis esse propriam sacris oraculis testatissimum est : nemo enim vnquam , se ex animo demisit, quem Clementissimus Deus, velut moræ impatiens, non statim amaret, & è puluere suscitaret ; quamuis peccator scelestissimus extirisset : quod vel illa dulcissima filij prodigi parabola liquet : nihil enim filius ille alienus è substantia tota secū referebat : ægrotus, tabidus, deformis, lacer reuertebatur : sola tamè cordis afflictæ demissione Dei cor è vestigio flexit.

7 Nec utilitas vlla maior accidere potuit, quàm post amplissimam opulentiam dissipatam, suspirio vno , cæleste regnum, quod aspicere non audebat, citò lucrari : quid enim (hoc excepto lucro) prodest homini, si vniuersum mundum lucretur ? Porro à mundo condito ars nulla tam lucrosa ab hominibus inuenta est, quàm imis radicibus humilitas defixa : ob quam Pater amantissimus calceamentis, annulo stolâ primâ, & re-

& regalibus ornamentis, instructum filium, locupletius, quàm ante discessum, ditare festinat.

8 Qualia verò succedant oblectaméta: ubi saginatus vitul^o, & altilia multa, mēsa lautissimæ inferuntur, & symphonia certè suauissima corda permulcet? Nequit enim vllis eloquentiæ viribus explicari, quot quantaquæ sint interna hominis se demittentis gaudia. Quid enim sentiat, cum propter admissa peccata se contrahere, ac in tartarum quasi detrudere nititur; contra verò amantissimus Deus accurrit, amplectitur, & bono animo esse iubet?

9 Benè nôrunt, qui diuina pertractant, inæstimabilia esse Dei oblectaméta, sed cum præter opinionem animo vilia de secogitanti vberius indulgentur, stupore quodam miro suspendûnt, nec anim^o illa capere posse videtur.

12 Cum ergò dulcissimæ virtutis huius sit tanta foecunditas, æquum erit, fratres nostroseius decore capi, & per labores quoq; grauiores, de illa perquirenda cogitare: sed actus afferamus.

Ex-

Exemplum

11 **P**erpendendum est: Regulam illius demissionis animi, quæ propriè est humilitas, esse propriæ fragilitatis cognitionem: ac propterea duo ad hanc virtutem requiri, intellectum scilicet verum, & purgatum affectum.

12 Debet enim quisque, ex propria fragilitate, potissimumque ex peccatis admisis, se dimittere: ac de proximo suo, in quo vel peccata similia non dignoscit, vel si qualia ipse beneficia recepisset ex peccatore iustior esset, meliora, quam de se ipso, animo concipere.

13 Nec tamen, ex hoc, ea Dei dona, quibus auctus est, parvipendere, sed quasi rem se meliorem gratis datam, & fortasse ob ingratitude, & abusum amittendam, æstimare. Deprimunt enim animum, velut gravissima pondera, Dei munera: & ex hoc capite bonos eorum exploratores degravat, & rubore suffundit.

14 Gradus autem humilitatis à Patribus variè designantur: possunt tamen, perspicuitatis gratiâ ad hos reduci: ex parte materiæ, ad submissionem, quâ quis

quis maioribus, quàm æqualibus, quàm inferioribus, quàm vniuersis etiã scelestissimis se subiicit : qui sunt quatuor gradus, obseruata ferie, vsque ad quartum, qui omnium supremus est, ascendentes.

15 Verũ, quia demissio hæc potius ad exercitiũ, quo paratur, quàm ad virtutis ipsius genus spectat : altera diuisio, quàm à forma nũcupare licet, huic annectenda est: cuius primus gradus est, credere alios esse meliores : secundus, velle, vt alij quoque idem credant: tertius, velle, vt alij cum ipso quasi cum inferiore ignominiosè agant : quartus, cum sic agunt, eum despectum patienter ferre : quintus, illo contemptu lætari, & contemptores amare.

16 Postremus gradus hic sublimissim⁹ est; & cum ad eum animus peruenit, incredibile est, quàm immensa diuinitatis incrementa pariat: annotandum tamen imperfectis adhuc, immò & recentibus ad Deum conuersis, præ sensu internæ suauitatis accidere, vt quos sibi culpas exprobare vident, ardentius amare videantur : at affectio illa non est humilitas hæc, quæ prouectorum est

pro-

propria: sed similitudo quædam, præterquam, quod innatum est homini, cum lætus est, ignominijs, quæ amarum animum exasperant, non valdè commo-
ueri. Sed actus proferamus.

Actus interni.

17 **M**itissime Iesu Christe, profiteor coram te esse me vniuersorum hominum vilissimum.

Nemo est, benignissime Domine, tam tibi in gratus, & infidelis, ac ego.

Latrones ipsi, & sacrilegi, o misericordissime Dñe perfecti^o tibi famularẽt, si eos, ac me, tot & tãtis beneficijs affecisses.

Nihil noui, neque amo, Clementissime Domine, nisi terram: & propterea non sum dignus aspicerè cælum, nedũ ingredi.

Animalia omnia, pro captu suo, Domine, tibi appropinquant: solus ego infinita vitæ meæ turpitudine à te recedo.

Deformior certè sum, Domine, ob culpas meas, omnibus leprosis, & vlcerosis, qui sanie fluunt,

Profectò, pijsissime Deus, ego deberem in sterquilinio iacere, à cæterorum homi-

hominum conuictu sequestratus; nè illos peccatorum contagijs inquinarem.

Abfit à me Domine, vt velim ambulare in magnis, vel mirabilib⁹ super me.

Vtinam, equissime Deus, vniuersi homines cognoscerent vilitatem meam, & despicerent me.

Vtinam, multis ignominijs exprobrarent mihi homines indignitatem meam. Domine, vt spernerer propter te.

18 Actus hi producèdi sunt, animo ente vilia de se opinari, ac iuxta eum se sum optante; qualia commeruit, ab hominibus recipere: sed actus externos deprimamus

Ponendum est, omnes mundi totius vilitates, inopiã, lepram, infamiam, publica supplicia, & quicquid ad dedecus vnquam orbe toto inuentum est, hominem non ita cõtemptione dignum reddere, ac vna saltem culpa, quo ad Dei, & verorum sapientum sententiam, despiciabile efficit: nec in hoc sanè, apud experiores prudentes maior esse potest controuersia, quàm erga positum hoc. Duo bis ducta sunt quatuor: Ex quo efficitur, vt is, cui priorum scelerum afflic

affulfit vera cognitio, se tam contemptu dignum existimet; vt omninò sibi persuadeat, æquū esse, ab alijs sperni: aliosq; pro Deo stare, cum illum aspernantur. Quin etiam honorari erubescit; quem admodum, qui cū pannosus, & elephātia siconspersus sit, veste Regis purpurea indueretur.

19 Hoc ergò de se opinari Fratres nostri conētur: & ex hoc propriæ abiectionis iudicio in actus externos ad hāc virtutem colendam appositos, incumbant: cuiusmodi sunt: in Refectorio, siue Oratorio, culpas suas, vt corripiantur, aperire: cum per Obedientiam licet, viliora ministeria exercere: aliorum lauare pedes: sordidas vestes seu vasa mūda re: cum opus vnum à multis efficiendū est, locum postremum eligere: alijs obuijs caput cum multa demissione aperire: loquentibus attentum auditum, & animum facilem præstare: dicentibus quicquā minimè contradicere: si contradicant, confestim cedere: quæ alij dicunt, aut efficiunt magnifacere: cum occasio fert, aliorum facta commendare: quæ contemptibilia videntur, neutiquā

Spernere : totius corporis gestu mitem
 animum, vtpotè alijs non repugnaturum
 exhibere : quæ in se honorifica sũt,
 vt ingenium, genus, literatura, (quoad
 per Charitatem licet) occultare: quæ
 de se ad despectum dici possunt, vtruditas,
 tarditas, inertia facile detegere:
 morem illum Superiorem, ac Magistrum
 flexis genibus alloquendi, seque
 quoties laudantur, siue vituperantur
 prosternendi tueri: taliaq; plurima, quæ
 animitantæ virtutis cupidi passim de-
 prehendent.

20 Nec in hoc rerum genere Fratres
 nostros errare decet, cum actus hos ap-
 petitui validè aduersantes, non sine mo-
 lestia, & difficultate, se proferre conspi-
 ciunt: hæc enim via militaris est: nec si-
 ne arduitate victoria serenissimam hu-
 militatis pacem comparabunt. Et quod
 in hoc bello durũ modo videtur, meri-
 to pretiosissimo recõpensatur: qua dere-
 non est rationi consonum virtutis tan-
 tæ propositum, ob assiduas congressio-
 nes, vllò modo deponere : quod
 & adiunctis rationibus confirma-
 rius,

si Ho.

21 Homines, quo sūt ambitiosiores, eo se alijs indigniùs demittunt, & milleritibus, & gestibus animos supplices in aulis ostētant; vt parent honorem: quia sibi persuasēre, vt voti compotes fiant, hanc esse viam omnium appositissimā: cur ergo, cum oraculo Dei acceptum sit (omnis, qui se humiliat, exaltabitur) qui ad honores æternos aspirant, non se alijs studiosissimè submittant?

22 Rursus, homines auari, studio auri feruentissimo patria excedentes, vbi nobilitate sunt conspicui, commigrant in exteras regiones, & omnem fastum præcidentes, victu tenui, veste non serica, operibus non liberalibus se per ānos multos, quasi seruitute damnant, vt ditescāt: Erit ergò prudēs consilium, quos Deus opibus immensis aucturus est, in hoc regno peregrino, cor humile gerere, & òni propriæ existimationis pompa seclusa, compendio tanto ditari.

23 Deindè indecorum est homini plebeio, veste auro texta indui, nec sine rubore in publicū prodiret indutus: quale igitur ignominia genus erit, Monachum, qui mūdi cōtemptū interno proposito,

sito, & externâ veste profitetur, positâ veste plebeia, superbiq̄ fastum assumere? Profectò deforme monstrum est: & sub ea veste vilissima, elatus animus non perseuerabit.

24 Præterea nemo est tam sibi contrarius, qui ab alijs amari nolit: omnes quippe regnare cupiunt, & ad eò cupiunt, vt (quod prouerbio dicitur) si peccadum, pro regno quidem; regnum autem, quo quis aliorum cordibus imperat, omnium optabilissimum est; & regnorum regnum, appellari potest; quia Regibus quoque dominatur, qui cordibus potitur. Cum ergò (experiètia quotidiana teste) qui humilis est, iucundissimo quodam imperio aliorum, à quibus impensissimè amatur, animis principetur; nescio sanè, quomodò virtutem hanc non colit orbis vniuersus.

25 Vis rationis huius à multis capitibus amplificari potest: humilis quippe animus, cum alios se meliores existimet, omnia eis bona, siue honesta, siue vtilia, siue delectabilia potius, quam sibi deberi credit: item cum se vituperatione dignum opinetur: opprobria, incommoda, dolo

res

res, sibi vendicat: vnde illa, quæ alij ode-
runt, libenter accipit: quæ alij amât, libe-
ter cõcedit: quò ergò pacto si alijs bona,
sibi mala tribuit, inter humilè, & alios
poterit oriri discordia, cū causa nulla
subsit? Quod si cõcordia viget, humilè
amari, ac proindè cordium dominum
esse necesse est.

26 Et quidè, nõ cordibus hominũ tãtũ,
sed (humanũ dicimus) cordi quoq; Dul-
cissimi Dei sic vir humilis hæret, vt quo-
dammodò dominetur: quid est enim a-
liud dominari, quã posse, quod velis, ali-
osquẽ trahere quò vis? Constat autè hu-
mitem animũ à Clementissimo Deo sic
amari, vt ad eius nutum, mundi totius
molem velle moderari videatur. Pro-
fectò exemplis hoc illustrissimis pater.

27 Quid non præstitit Dauidi ad nutũ,
quandò sustulit eum de gregibus ouiũ,
& de post fœtantes accepit eum pascere
Iacob seruum suum, & Israel hæredita-
tem suam? Dauidi inquam, qui coram
arca fœderis Domini, expoliaturus erat
se, & ex animi demissione dicturus: Vi-
uit Dominus, quia ludam, & vilior fiam:
& humilis ero in oculis meis?

Quid non humillimo Francisco in fcedere nouo, indulfit, cui genere quodam amoris inaudito, semetipsum, in fictis amoris vlnneribus, impressit? Profectò impressionem hanc mundo vniuerso laudatissimam, humilitatis efficacia vi detur obtinuisse.

29 Hic autem expendi (si liceret) opportunum esset, quàm sint ineffabilia humilium gaudia, quæ amantissimus Deus infundit: quomodò sibi eos adstringit, quomodò illabitur, quomodò sibi cõfiguratur.

30 At verò non est opus rationes alias corradere, & ad hauriendum è tenuibus riuis aquam, ab humilitatis fonte diuertere: notũ est enim illud: *Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde*: à me, inquit, quasi diceret, à me, qui sapientia huius idoneus præceptor sum, Rectè quidẽ: quia cum in forma Dei esset, exinaniuit se formam serui accipiens. Quare ergò serui, per humilitatis cultum, non assurgant ad consortiũ formæ Dei.

31 Quàm tempestiuè fratribus nostris accideret ex ore Iesu Christi, post pedilotionem, sedentis audire: *Scitis quid fecerim vobis? Vos vocatis me Magister, & Do-*

& Domine, & benè dicitis; sum etenim: Si ergò ego Dominus, & Magister laui pedes vestros: & vos debetis alter alterius lauare pedes. Exemplum enim dedi vobis, vt quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis.

32 Verum quamuis hoc infinitæ nobilitatis exemplar nobis deesset, ijs tamè, qui in claustra Virgini sacra se abdidere satis esse deberet filia Sion, & prudētissima Virgo; quæ cum tota formosa, & suavis esset, & eam Reginæ laudarēt; profundissimam humilitatis abyssum, quasi huius lucis vsura indigna esset, sui cognitione, ac mitissimi cordis demissione penetrauit.

33 Hæc nota filij sui primogeniti, quem pannis inuoluit: hæc quoque filiorum secundo, & virgineo partu genitorum nota est; illius vt docentis, horum quasi discipulorum, vt sint humiles corde, vt inueniāt requiem fatigatis animabus suis, dum salutari humilitatis aurâ recreantur, & futuram inquirunt.

34 Hæc nota ciuium dulcissimæ Hierusalem, quorum nomina scripta sunt in libro vitæ: qui superbæ Babylonis

factum abiurarunt & per sui despectum regnum cœlorum, quid vim patitur, violenti repuerunt.

35 Fratres ergò nostri, purissimæ ac humillimæ Virginis proles, à Parente tāta minimè degeneraturi, tametsi virtutum omnium partes explere debeant; hac tamè eximia, & reliquarum custode virtute curent esse conspicui: sic enim breuius, quàm sine experimentis crederent, futuræ foelicitatis primordia quædam gustu pacis, quæ superat omnem sensum, in hac valle perquirent.

De Mansuetudine.

Caput. XII.

Mansuetudo, quæ inter partes temperantiæ recēsetur, est virtus, quæ moderatur irā, & proindè in Irascibili sedem habet; ac fere passionis illius ardorem extinguit: vnde laudem profectò summam promeretur. Videtur autè (quod ad ordinē attinet) humilitati omninò socianda mansuetudo, cum à Christo simul commēdata fuerit, vbi dixit: *Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde.*

2 Cum